

DE STOUTE ROUTE

Interview met leden

Hoe denken onze leden over hun levenseinde? Waarom zijn zij lid van de Coöperatie?

Deze en andere vragen komen ter sprake in interviews die de Interviewgroep afneemt bij leden thuis. De interviewers zijn: Bertie Fokkelman, Lidy Schoon, Erik van der Werf, Laurens Knegt, Jacques Slager en Jacques Knops.

Deze maand een gesprek met **Harm de Wijk** die pleit voor **De stoute route**, Harm is 77 jaar en heeft verschillende beroepen gehad, met name in de industrie en het technisch onderwijs. Hij is een strijdbaar en gemotiveerd mens, die duidelijke standpunten heeft over het zelfgekozen levenseinde. De interviewer is Jacques Knops.

Hoe denk je over het 'laatstewilpoeder'?

Voor mij is er geen enkele discussie over de vraag of mensen over hun eigen levenseinde moeten kunnen beschikken. Niet alleen mag men van mij zelf de beslissing nemen om te sterven, maar men moet ook het tijdstip kunnen bepalen. En daar is het poeder een onmisbaar hulpmiddel bij.

Ik vind het erg jammer dat het poeder niet legaal verkrijgbaar is en zou willen dat ik mensen kende die het aan mij zouden kunnen verstrekken. Ik ben goed gezond en heb het poeder niet op korte termijn nodig, maar het zou mij enorm veel rust geven als ik het middel in bezit had!

Hoe ben je tot deze standpunten gekomen?

Mijn moeder verbleef de laatste jaren van haar leven in een christelijk verzorgingshuis. Ik trof daar menonwaardige toestanden aan: vervuiling en gebrek aan persoonlijke verzorging. Mijn moeder was bijna blind en doof, maar over euthanasie viel met de verpleeghuisarts en directie niet te praten. Mijn gevoel was, dat je een mens niet zo moet laten lijden.

Mijn vader was 79 jaar, hij had bijna nooit een dokter gezien. Op een gegeven moment kreeg hij onvoldoende zuurstof in zijn bloedbaan. Na onderzoek bleek hij een vorm van leukemie te hebben. Hij had twee jaar bloedtransfusie en toen hij 81 jaar was zei hij "het is genoeg, ik ga stoppen." Hij schreef een brief aan vrouw en kinderen en vroeg om er geen dokter, ambulance of huisarts er bij te halen. Hij ging op eigen beslissing uit het leven stappen.

Dus ik ben eigenlijk vanuit twee invalshoeken beïnvloed in mijn denken over het levenseinde: zowel de laatste jaren van mijn moeder en haar lijdensweg als de persoonlijke overtuigde keuze van mijn vader hebben mij sterk geraakt. De verontwaardiging over de situatie van mijn moeder aan de ene kant en het pragmatisme van mijn vader aan de andere kant hebben mij tot een doener gemaakt, die het vooral allemaal 'zelf wil doen'. Ik ben sterk voor de 'autonome route'. Zo sta ik in het leven en zo sta ik ook tegenover de dood. Als ik straks aan de beurt ben dan komen mijn kinderen en ik neem zelf de beslissing.

Hoe denk je over de aanpak van de Coöperatie Laatste Wil en de NVVE?

Ik vind dat de Coöperatie goed bezig is. Eindelijk een groep mensen die doorpakt en de zaken pragmatisch wil regelen. Bij de NVVE werd er veel gepraat en ging het vooral over politiek. Daarom heb ik mijn lidmaatschap opgezegd: ik ben zoals gezegd een doener en wil dingen geregeld hebben.

Ik sta helemaal achter de strategie van CLW: een groep mensen, die het laatstewilpoeder samen inkoop, met de veiligheidswaARBorgen tegen misbruik zoals beslotenheid en een kluis met vingerafdruk. Maar: ik heb wel vragen over de betrouwbaarheid van een dergelijk middel. Doet het wat het moet doen op het moment dat dat nodig is? Daar hoor je ook wisselende geluiden over. Ik zou graag wat meer willen weten over concrete situaties waarin het middel is gebruikt en wat daarbij de ervaringen waren. Ook interesseert mij op welke manieren men het middel betrouwbaar in handen kan krijgen.

Hoe denk je over de aanpak van het Openbaar Ministerie?

Ik vind het zeer verwerpelijk dat het OM de Coöperatie Laatste Wil als criminele organisatie in de hoek heeft gezet. Het OM mag gerust vinden dat juridisch bewaakt moet worden dat er geen ongeoorloofde hulp bij zelfdoding moet plaatsvinden, maar aan de andere kant had men ook

kunnen meedenken in de vraag 'hoe moet het dan wel?' Hoe zou een en ander binnen de grenzen van de wet geregeld kunnen worden?

Het is toch van de zotte dat je op iedere straathoek alle soorten drugs kunt kopen, dat het internet overloopt van illegale middelen en dat een laatstewilpoeder verboden wordt.

Welke adviezen heb je voor CLW? Welke koers moet de organisatie varen?

Mijn mening is dat CLW heel duidelijk de confrontatie met het Openbaar Ministerie moet aangaan, als zij de deur niet open zetten. Ik vind dat CLW gewoon moet gaan uitproberen wat er gebeurt als een inkoopgroep het middel aanschaft en onder de leden verdeelt. Ik noem dat de 'stoute route' en dat past helemaal bij mijn persoon. We zien dan wel hoe ver dat we komen. Wat betreft psychiatrische patiënten en de verkrijgbaarheid van het middel betreft: dat vind ik lastig. Maar als iemand zijn of haar doodswens twintig jaar lang heeft vastgelegd is er voor mij in geval van vergevorderde dementie geen twijfel.